

TPLA/B 980

04/30

మా తృప్తా జ

ఆంధ్ర రత్నము :

దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్య

గారి జ్ఞాపకార్థము

*

ప్రకాశకులు :

రామ్ జేమ్ అందు కంపెని,

13. తంబుచెట్టి వీధి,

మద్రాసు.

వెల ౦-౪-౦

ప్రథమ ముద్రణము

౧౯౩౨

పియర్లెస్ ముద్రణాలయము

మద్రాసు.

ఆరాధకులు—

రాయప్రోలు సుబ్బారావు

అబ్బూరి రామకృష్ణారావు

విశ్వనాథ సత్యనారాయణ

చువ్వూరి రామిరెడ్డి

పురిపండా అప్పలస్వామి

కవికొండల వేంకటరావు

తురగా వేంకటరామయ్య

బసవరాజు వేంకట అప్పారావు

వేంకట పార్వతీశ్వర కవులు

కుసుమములు.

జన్మభూమి.

ఆంధ్రమాత.

స్వచ్ఛంద ప్రయాణము.

ముఖలింగము.

కొండవీటిపాగమబ్బులు.

నై వేద్యము.

సేవ.

పద్మనాభము.

సత్యాగ్రహులు.

ఉయ్యాలా! దంబాలా!

జాతీయ గీతిక.

నాజన్మభూమి.

దొరపు నీ వయ్యెదవురా!

మాగాంధి.

దుందుభిధ్వజము.

*

మాతృపూజా ధ్యాన తత్పర
మతి బవిత్ర స్నాతు డపు నై
విశ్వమందిర పుణ్య భూమికి
వెడలి రావోయి !

*

జన్మభూమి -

ఏదేశ మేగినా ఎందుఁగాలిడిన

ఏపీత మెక్కినా యెవరెదు రయిన

పొగడరా నీతల్లి భూమి భారతిని

నిలుపరా నీజాతి నిండు గర్వము

లేదురా యిటునంటి భూదేవి యెందు

లేదురా మనవంటి ధీరు లింకెందు.

ఏ పూర్వపుణ్యమో ఏ యోగబలమో

జనియించినాడ వీ స్వర్గలోకమున

ఏ మంచిపూత్రులకా బ్రేమించినావో !

నిను మోచె నీతల్లి కనకగర్భమున

సూర్యుని వెలుతురు | సోకు నందాక

ఓడల జెండాలు ఆను నందాక

నరుషు ప్రాణాలతో నడుచు నందాక

అందాక గల యీ యనంత భూతలిని

మనభూమివంటి కమ్మని భూమిలేదు.

తమతపస్సులు ఋషుల్ ధారఁబోయంగ

మా తృపూజ

చండపీఠ్యము శూరచంద్రు లద్వింప
రాగదుగ్ధము భక్త రాజు లీ యంగ
భానసూత్రము కవిబాంధవు ల్లి
దిక్కుల కెగఁదన్ను తేజంబు వెలుఁగ
జగముల నూగించు మగతనం బెగయ
రాలుపూవులు సేయు రాగాలు సాగ
సౌందర్య మెగఁబోయు సాహిత్య మొప్ప
వెలిగిన దీ దివ్య విశ్వంబు పుత్ర
దీపించె నీ పుణ్య దేశంబు పుత్ర
అవమాన మేలరా! అనుమాన మేల
భరతపుత్రుఁడ నంచు భక్తితోఁ బలుక!

రాయప్రోలు సుబ్బారావు.

ఆంధ్రమాత

శ్రీ లింగాంధగ యావ దాంధ్రజనమాతృష్టాతనీ నూత్న తే
 జోనీలామృతమాని, దద్బలనాత్పుష్కలమునక తానకో
 ద్వేలప్రాకృతకీర్తితముల న్నగ బాగు నీ పుత్రపు
 త్రేలోకమ్మున కేమి దెల్పెదపు సాదేశంబు నాధావసే!
 ఆనకాతుకపూర్ణచంద్రికలుపూయకన్ద్రానాచ్ఛాదమా
 కాశముక విడిపోవ, నూతనకళోత్కృష్టాప్తిమే మాతృపూ
 జాశోభా దయివారు నీశుభదినోత్సాహంబు నెక్కించి, నీ
 యాశీర్వాదము లిమ్ముపుత్రులకునంబా! చాంధ్రదేశేమణి!
 పేటల్ దేరెడు కాంతిపూరిముల నుద్గమించు ముత్యాల ము
 ప్పేటల్ వోలె ద్వదీయకంతమున శోభింపుల్ నిర్గామ, చే
 నాటక జననరోషణల్ గెనని కృష్ణాశాంతిపూర్ణదలక
 గాటంపుం దమిద్రదానువార మిదె కాంక్షార్థమాధావసే !
 ఆచాళుక్యనృపాలరత్నముల వియ్యమ్మంది, శ్రీకామన
 వ్దాచక్రకేశులలాలనల్ వడసి, కృష్ణప్రాజ్యసామ్రాజ్యపీ
 ఠచంచజయకన్యతో సరసగోష్ఠి ప్రాద్దురోలుచ్చు నీ
 ప్రాచీనాభ్యుదయమ్ము నెన్నెదరు గర్వస్ఫూర్తితనీ! సుతుల్.
 ఉద్యనోహనమై, కుమారజనగర్వోద్రేకమై, యాత్రేలి
 గోద్యానాప్తమధూదయమ్ముగు నవినోత్సాహపుః వేళ, నా

మా తృ పూ జ

విద్యారణ్యయుగంధరామల యశోవీర్యమ్ములగ్గించు, చీ
విద్యాన్నాతకు లాసఁజేసెదరు, దేవీ ! సంప్రసాదింపవే.

జారినదేశగౌరవముఁ జక్కనదిద్ది, మహాంధ్రమండలీ
భారము జ్ఞాఘనీయముగఁ బాలనఁజేసి సమానరాష్ట్రముల్
కూరిమినాసఁజేయ, తెలుగు బుడమిఁ గయిసేయరయ్య, నీ
తొరతి నాంధ్రపుత్రులు! జగజ్జనధర్మమే దృష్టినిల్పుచుఁ.

ఉల్లాసమ్మున మాతృసేవ పయిపై నుజ్జూతఁబూగంగ నా
పల్లీపక్కఁబడిగిగంతరఁ తలీ పర్యంత వేంగీభువిఁ,
జల్లుండాంధ్రమహాద్యమప్రథమపూజాపుష్పముల్లేమపుం
ద్రౌశ్యంగట్టుఁడు యావదాంధ్రజనసంతానమ్ము నాపై హితుల్.

రణరక్తబంధురారుణనైన ఖడ్గతి

క్కన కత్తి కడిగిన కదనభూమి

అమృతాక్షరవికాస మయిన యా సుకవి పో

తనలేఖిని ప్రశాంతిగనిన చోటు

భాషాకుమారి కబ్రపుఁ బెద్దయిల్లెన

కృష్ణరాజ్యము వెలింగిన తలమ్ము

నానావిదేశనాకాసీక విపులాశ్ర

యంబైన రేవు రూపఱిన తావు

మా తృపూజ

పాడయి శిలావశిష్టమై ప్రాప్తకాల
మనుభవించుచు, నుండియు నక్కటకట
బ్రహ్మచిహ్న యాంధ్రుల పూర్వనైభవంబు
చాటెడిని నాలకింపుడు శాంతమతులు!

కలదాంధ్రోద్యమ నల్ల కాకుసుగు రేఖామాలికా కాంతి తుం
దిలకోభాంకురపుంజముల్ భరతమాతృస్థితమాడామణీ!
కలితచ్ఛాయ లనందగింపఁగల భాగ్యంబింక, నీసాంగము
గళకళ్యాణముఁ బాడఁ బుత్రికలె వేడ్కవత్తురానాటికె.
సంతోషింపగదమ్మ! యాంధ్రజననీ! సారస్వతస్నాన వి
శ్రాంతిప్రీతుల, నీదుపుత్రకుల, దీక్షాబద్ధులంజూచి ని
శ్చింతకొ సోదమలార! భూజననిఁ బూజంపుండు బ్రహ్మర్షణో
దంతవ్యక్తి మనోబలమృగ సభా స్తంచుక బుష్టుల్ పల్కఁగె.

రాయప్రోలు సుబ్బారావు.

స్వచ్ఛంద ప్రయాణము

దివ్యయువతుల సంభాషణము

సానుమతి

నిడివడుకోర్వజూని సవినయనఃప్రణయమ్మ లక్ష్మి శ్రో
పుడుల పరస్పరప్రణయమోహనమా నలలందడంగి వి
చ్చేడుకమలమ్మనోలె నదె! చేరునదోచెడు నేలజూడు మ
ప్పుడమి విశుద్ధతా భరతపుత్రులగాంచినతల్లి నెచ్చెనీ!

నాడనిపారిజాతసుమనల్లరులు దగిలించుకొన్న మీ
రాడలనాకవీధికలు నాడినపూవులనోలె శోభలక
వీడనె, భారతీయపృథివీస్థలినాతయుఁ బ్రాణి నేడు నూ
గాఁ నసంతరోచిరుదయమ్ముల మిచ్చులఁబాడఁగోకిలల్?
సేవినాదములందురాగములు పుష్పింపఁగ స్వచ్ఛంద శో
భాచిహ్నంబులు వింతలై నయననిర్వాణమ్మ నందించుచున్
లేచెన్ మంటలనోలె నెల్లెడల; పల్లపట్టణమ్ముల్ ప్రభా
భౌచిత్త్యముల వెల్వరించెడు సహస్రల్ జూడు మాయష్టత!

మధుర

జాన్నాపేసే వనమున స్వచ్ఛమ్మలైన
నివనముల హిమాలయశిఖరనీడఁ

మా తృప్తా జ

గడచునా నాగరికుల కేర్పడ నె యెట్టి
పావనములగు జాతీయ బాంధవములు !

వీనిని కాటవీసలుల, నేగుహాలాదు నెఱుంగరాని యే
మకానులపల్ల శాలల నిమగ్నతమై యెటపాగియుండెనో
యీ ననకావ్యశోభ ! పొలియుచిన స్వేచ్ఛల కీడ్చువాహినుల్
వీరులకింపుగాగ వినిపింపగ పాటల నెప్పుడెచ్చెనో ?

సానునుతి

భానుడుపుట్టి యస్తగిరిపై నిమగ్నిచె, సుధాకరుండు ము
దానిలుఁ బాలవెన్నెలలయం దడగించిచ వెళ్ళె; గభీర గు
గానదిశీతగర్భమున గానముతోఁ బె నడంగి యుండె వి
జ్ఞానము లోకమందు, గగనప్రభ పేడరొడంగె మబ్బులన్.

పూయనిపూవులందడగు పుష్పాడితీక్తిని, సంవేచికటుల్
మూయనిపేళ శ్యామలనభోను శిమండలికానరాని నా
రాయవదీపులట్టులు సరస్వతిమిన్నకయుండె, నాతకా
లాయతించించుకొంచు కవితార్ద్రములై చనువెంచెతముల్.

ఆకండమ్మన నైక్యమై యపుడు బృహదాకాంక్షానూర్ణాడె, వి
జ్ఞాన మెల్లెఱవల్లువెట్టుటకునై వైతన్యవిద్యాసమి
గానమ్మవ్వెదజల్లి, రాధునికగంగాతీరసంవాసులై
యేనోము ల్పచించియుందురొకొ డేవీ ! యీశుభ పాక్షిణ్యే.

మా తృపూజ

క. వీరవ్రతకంకణు లచి

వాసులు గీతాకుమారవగు లీశ్వరు లీ •

భారతపుత్రకు లే, హిం

దూరము తలఁచాల్పొదగు పుణులు నయవేత్తల్.

చేసినరాజకృత్యములు సింఘనడీతలులందు నెన్నఁచో
మాసియుచేటికిఁ స్మరణమాత్రన సంగరలక్ష్మీకందఱు
వోసిసులొగ్గఁజేయు కొలమ్ముల; నా విజయప్రబోధ వి
ద్యామతులున్న వాసములు నల్లవివో! హినువంతుచేరువల్.

గీ. నర్మదాశుభ్రవీచీకణమ్ములందు

నిండియుండు స్వేచ్ఛాపురంద్రీమతల్లి

ఋషులనోటఁబాడిన స్వయాత్మస్తవములు

గాలి నడగిన కోకిలగాన మల్లు.

ఈవిమలప్రదేశమున నెందరుపాడగలేదు లోకలీ

లావిదులై ప్రబోధసరళమ్ముగ పాటల, జన్మభూమికిఁ

సేవకులై మఱెందరు రచింపగలే దెదిరింపరాని తే

జోవిభవమ్ముచే ప్రజలవొప్పులయం దనురాగబంధముల్.

అల్లదె! యాంధ్రభూమి! సనురావనులఁ జయశంఖమెత్తు రా

ట్లజలందుఁ గల్గిన స్వతంత్రులువోయెడునేల; శేముషీ

మా తృప్తా జ

శల్లవితమ్ములౌ సరళభావములం దొకకొత్త రీతిగా
నల్లిననీను భారతమునోహనమునలీ జీవగీతులన్.

గీ. చెదువు లాధాన్యమైన చేజమ్ముతోడ
పొరుషమ్ముత యైన విద్యత్తుతోడ
నాహితీన్నే హితులగు రాజప్రముఖుల
సంతతి కసాద్యమనెడు విచారమేల?

మధురక

వెనుగుల వేడియూరుపుం పట్టణానర్చుకుసూరవమ్మున్
గదసి మహానిలమ్మున నెకానొక మేళననొంది యెకమై
పొడి తెడు నస్ఫుటారవము నోలె క్రమమ్ముగఁ బ్రాకునిమహా
భ్యుదయము లానరించిన విభూతి యనన్యమనోజ్ఞ మంగి నా!
సానుమతి

పూచియుపూయకున్న సుమముల్పుడిగాడ్పులవిచ్చుపోల్చి, స్వే
చ్ఛాచలనమ్ములందు నవశమ్ముగు లేతమనమ్ముతోడ చె
ల్లాచెదరైన సాధనములకొదమకమ్మున చక్కఁబెట్టుకోఁ
జూచెదరిప్పు పోయిన యశోవిమలాంకము లాసఁ జేయుచున్..

గీ. వెన్నెలలురాలు నడుగుమోపినక్షణంబు
నయనముల విపాదములకు నవ్వలొలయు
నామెచనుచెంచె నుదయలక్ష్మీమతల్లి
పూలపేరిక కుడిభుజమ్మునఁదగిల్చి.

అబ్బారిరామకృష్ణారావు.

ముఖలింగము

దేవనూతృకలు నర్థిత హేమకేదార

ఖండపుణ్యము లిందు పండెనేమొ

తెలుగు కళింగ రాజుల గుండెనెత్తుదుల్

గడగి రత్నాక్షి కదలెనేమొ

శ్రీగంధ కస్తూరి కాగురుద్రవ్యమ్ము

లిట దిగంతముల వాసించెనేమొ

శూరగంగైకొండ చోడుతో నీచోటు

వియ్యాలబిగువులు బిగిసెనేమొ

దక్షవాటీపురీ కవిరాక్షసుండు

ప్రళయవహ్ని శిఖాసూమ పటల మన్ముత

బిందుశైతల్య మొకవాక్కు నందు నిచట

బిట్టు మండించి శీతలింపించె నేమొ.

ఈచోట తొలినాడు ప్రాచీనతిముఖాబ్జ

మున నెట్ట కుంకుమబొట్టు దిద్ది

ఈనేలను కళింగ భూనాథశౌర్యాన

ల జ్వాలభూమనైల్యములు గృమ్మి

మా తృపూజ

ఈపవిత్రధర్మిని నోపి త్రైలింగరా
జ్యశ్రీసుధాప్రవర్ణంబు గుడిసి
కడగి యిచ్చటి మంటిగడ్డలు సైతమ్ము
నవమ్మగీమదవాసనలు విడిచి

వేంగి విషవేళ చాగుక్య విభులతోడ
మనసులో నన్నదమ్ములతనము కలిపి
మును పివడి, తెల్గురాణించుకొనియె శౌర్య
లీల నృపలీల యీముఖలింగభూమి.

గీ. ఆ దినాల వెంతటి నిశితానురాగ
మవు కళాశిల్పములను విద్యలను చూడ
పగటివేసాలకొరకు తూర్పారబట్టె
ప్రాణములను కళింగ గంగ్రాజునైరి.

చిఱుత తరంగముల్ కలసి జీబులువారిన వంశధారలో
తరుముకువచ్చె తెల్గుల ప్రతాపశిఖిల్ ముఖలింగనాథుక
న్నరిమిన నిప్పుకల్ మిషల నొక్కదినాన, కళింగగాంగు త
లి రనిన నాల్గునేటి కవులే పొనుపడ్డవి తెన్ను నిప్పుకల్.

ముఖలింగప్రభురాజు ముద్దునవలాముక్కంటికొన్నిప్పుకల్
ముఖీభూతివియత్సభమరితాంభోవంశధారాపయః

మా తృప్తా జ

సఖిశైతల్యముచేత చెమ్మగిలి దీక్షాసంగృహీతప్రతా
పఖరాంశుల్ కుదియించుకొన్న యవికావచ్చు మిగిల్చున్నదే.

ఇచటి నాగావల్లిప్రచురవర్షాంభస్త
రంగముల్ వంశధారాజలములు
తరగెత్తిన మహేంద్రతనయాసుపాథస్సు
లొకసారిగా పొంగి యుడికిపోయి
గౌతమీకృష్ణ వేణీతరంగములు తా
రాధ్యమ్ము నందు వైకృము భజించి
గుల్లకమ్మజలాల గుబురుగోగుబురుతై
పెన్నతరంగముల్ పెరిగిపోయి

తెలుగునదులెల్ల పొంగెత్తి ప్రళయవారి
కెరలిపడి తెల్లునేల ముగించనిమ్ము
నేటితో, నస్వతంత్రతా నియతమైన
యీబ్రతుకు తెల్లువారు భరింపలేరు.

విశ్వనాథసత్యనారాయణ.

కొండవీటిపొగమబ్బులు

దగ్ధాంధ్రరాజ్యనిత్యవిఘాత ఘామమ్ము

వలెఁ గొండబురుజుల కెలనలేచి

బురుజుకొమ్ముల వీడి పోలేని రెడ్ల కీ

రితివోలెఁ బెనురాళ్ల నతుకులుపడి

రెడ్లకందావెన్క రేఁగు వంటింటి పె

న్బొగవోలె గుమురులై ముందుసాగి

ద్రాగ్ధావదాంధ్రస్వతంత్రతారమవోలెఁ

గొండ లంటియంటకుండఁ బోయి

శ్యామలీభవ ద్ద్రాసఘాసాదనార్థ

మొలయు వెల్లాపుల కదంబములుగ నిలిచి

కొండకొమ్ములులో నాఁచుకొన్న క్రొత్త

క్రొత్తపొగమబ్బు లలమె నీకొండకొసల.

ఒక రెడ్డి సభతీర్చియున్నకొండకు వాలు

కొసలతో ముత్యాల గొడుగుపట్టు

ఒక రెడ్డిమూర్తి పోలికతీరియున్న కొం

డకు కోసగా కిరీటమ్ము పెట్టు

మా తృతీయ

ఒక్కయంతఃపురవధూ శ్రేష్ఠజను బురు
జున సన్న మేలిముసుంగు తొడుగు
ఒక తెల్లుబగటు తీవికి ముద్రగొనియున్న
మురుజుపజ్జ మహాసివోతే వ్రేలు
ఈజగా పొగమబ్బులు రాజసేన
మఱచిపోలేవు రసధునీమహితమూర్తు
లేము లెక్కించుచుంటిమి యెన్ని నాళ్లు
చనెనో అనివందలేళ్లుగా చాచుకొంచు.

అస్మదర్థాతిథేయారబ్ధములు కెడ్డ
భువి వంటశాలల పొగ లటంచు
అచట శ్రీనాథకావ్యశ్రోతలగు మాకు
పఱచిన పండిత పఱపు లంచు
కొండకొమ్ముల తీర్చికొని నిల్చియున్న యాం
ద్ర భటాశీరగంధా లటంచు
ఉత్సవాగతజన మ్మొగి పోగొండకొ
మ్ములదొంగి కనుకెడ్డముగుద లనుచు
మున్ను గుఱ్ఱాల దూకించుకొన్న చోట
నడుగడుగునందు పాతంబులైన మాకు

మా తృప్తా జ

నప్పుడప్పుడు తలలెత్తి నాత కొండ
కొసలమబ్బులు పొరపెట్టి విసరులాడు.
ఒకసారి వలిపమ్ము చికిలిముత్యాల యం

చుల వోలిక నుపత్యకల చరించు
ఒకసారి జఘనభాగోపరిస్రస్త చే
ల విధాన గిరి మొదళ్లఁ బడిపోవు
ఒకసారి గిరిలక్ష్మీ మొకముపై మొగలి పు
ష్పాక్షాఁదుకొన్నట్లు చెల్లరేఁగు

ఒకసారి స్వేదబిందుకములు రత్యంత
వేళాకుచావృత్తి విస్తరించు

చిలుత పొగమబ్బు లీకొండసీమ పలుచఁ
బడి, విశీర్ణమై, ధూతమై, తడిసి, రాచ
సిరి యుడిగిపోయినట్టి యీ శిథిల దుర్గ
లక్ష్మీ కొనఁగూర్చు వెట్టి యలంకృతులను.

అధిరాశకుం డినేశాత్మజ మును సస్య
దన గరుత్మన్నండ తద్వజమ్ము
గజపతి ప్రాఘోగ్ర కరిఘటా శుండా వి
ధూతాంబు నిచయబిందూత్కరాంబు

మ ర్చ న

రెడ్లకీర్తి పతాక శ్రీనాథకవికావ్య
మాతహంసాధినాథుని గరుత్తు
అలకసవాపాత్రు నంటి రాజనకృష్ణ
రాయ బాహుగ్రజాగ్రన్మహాగ్ని
ఒకటొకటి గాఁగ స్మృతి తెచ్చుచున్న వన్ని
చిఱుత లీ పొగమబ్బులు చిందులాడి
కొండవీటి ప్రాగోటపై కొమ్ములందు
నన్యవక్షేందిరా ధురంధరనిరూఢి.

నిప్పులు చూడ మన్నీ లుత్కలప్రౌఢ
పాత్రులు బురుజుల పైన లేరు
ఈటెలగుమ్మ శౌర్యేందిరా పుంమూర్తు
లైన రెడ్లకొటపైన లేరు
గుండెలకత్తుల గుమ్మ రాయల రాచ
యేనికగున్న లీపైన లేరు
అడుగడ్డునకుఁ బ్రాణ మాహుతి గొనఁగ ద్వాకి
స్థాన రక్షక భటులైన లేరు
ఓసి పొగమబ్బులార ! రండ్లోసి రండు
మీకు మాకీష్ట మే యిష్టమాక లేక

మా తృపూజ

తిరుగవచ్చురాజులు కొల్వు తీర్చుచోట
నరుగవచ్చు రాక న్నెలున్నట్టిచోట.

ఎంతనిర్భయముగా నీపొగమబ్బులు
జెట్టిల బురుజుపై చిమ్మిరేఁగు
ఏలెక్క లేనట్లె యీ పొగమబ్బులు
మిరియాల తఖతుపై తఱిమిపోవు

ఇంతయడ్డంకి లేకీ పొగమబ్బులు
తారాబురుజమీఁద దాల్లువెట్టు
ఈమాత్ర మాఁక లేక పొగమబ్బులు
కేళిశుద్ధాంత సౌధాళిఁ జొచ్చు

పిచ్చిపొగమబ్బులార ! కోపించిరేని
చెడ్డవారునుమీ ! మిమ్ము చించిరొమ్ము
తాచిచెండాడిపోదు రద్దంకిరెడ్లు
లేని హానమ్ము లడ్డంకిలేనిరెడ్లు.

ఇడుపుల విలిఖించిరేమొ నా ముక్తాక్ష
రములుగా దుర్గకుడ్యముల నెలసి
ఇచట స్రుగ్గులుపెట్టిరేమొ నాకుప్త ము
క్తారేఖగా గిరిస్థలము మెఱసి

మా తృపూజ

ఇట వితాన మమర్చిరేమొ నామృదు మరు

చ్చలితమధ్యమై చదలఁ దీచి

ఇట కేశకుళివెట్టిరేమొ నా తుదల శీ

తలప్పషత్పరిషించితములఁ గదలి

ప్రాతరనతిక్రమితయామ భానురోచి

రాసమాత్తధావశ్య మర్యాదమైన

లేత యీపొగమబ్బు పురాతనంబు

త్రవ్వచున్నది రెడ్ల యాంధ్రప్రశస్తి.

ఇవి రెడ్లరాజుల యెదలలో పూరించు

కోరానకోర్కెలు గుములుకట్టి

ఇవి శైలుబంటుల యిందుపగింజలై

నాత్మలు వీడ లే కరుగుదెంచి

ఇవియు శ్రీనాథుని యెట్టిప్రగ్గడకావ్య

తకు రానిభావముల్ తరకగట్టి

అవచి తిప్పయసెట్టి వివిరత్న రాశిగా

మలఁచిన ప్రాణముల్ మగిడివచ్చి

కొండవీటి పొలాల్ వీడి కోనులేక

ఆశబలమున మగుడు ప్రీతాత్మల వలె

మా తృపూజ

సోదిది నీగిరికొమ్ముల చుట్టుపట్ల
నిట్టి పొగమబ్బులై భ్రమియించు గాక.

నాప్రాణములకును నీపొగమబ్బుల
కేమి సంబంధమో యేను గూడ
పొగమబ్బునై కొండ చిగురుకోసల మైన
బురుజులపైన కొమ్ములకు పైన
వ్రాలిపోనో మధ్య ప్రేలిపోనో నేల
రాలిపోనో గాలి తేలిపోనో

నాయూహ చక్రసుందరపరిభ్రమణమై
యీ పొగమబ్బుల నేవరించె
ఎన్ని పొగమబ్బులెఱిగితే నేను మున్ను
తూర్పుకనుమలు విడుచు నిట్టూర్పులట్టి
విచటి యీ పొగమబ్బులే యెడదలోని
లలితము మదీయగీతి నేలా వెలార్చు!

విశ్వనాథ సత్యనారాయణ.

నైవేద్యము

తల్లి, నీయుత్సవముఁ గాంచఁ దరలినార
లనుఁగుఁ దనయులు నై వేద్య హస్తలగుచు;
ధన్యులెల్లరు నాత్మోచితంపుఁ గాన్క
లర్పణము సేయవచ్చిరి; యందికొమ్ము.
స్వర్ణసుమముల నర్చన. సలుపువారు
భాగ్యవంతులు నీపాద పద్మములకు;
ఏమి లేనట్టి భిక్షుకుండేని నేఁడు
కంటికొన్నిటి ముత్యాల కాన్కలిడును.
పూజ్య లధములు, ధనికులు పుట్టుబీద
లనెడి యెడలేక యెత్తిరి హారతులను;
భక్తి పరవశులైన యాప్రజలగీతీ
దిక్కుదిక్కులయందుఁ బ్రతిధ్వనించు.
అమ్మరో! నీదు మందిర ప్రాంగణమున
మండుచున్నది కర్పూర ఖండగణము,
త్యాగపరిశుద్ధ మగు నాత్మఁ దలఁగిపోవు
కామమటు ధూను రేఖలు గడలుకొనఁగ.
ప్రొద్దుపొడుపున నీ పాదపూజకొఱకు,
కవిని, తెచ్చితి దోసిటఁగ న్నెపూలు;
బలివిత్తికనిరతంబు వెలుగు నటుల
హృదయపు సుగంధదీప మర్పింతుఁ గొనుము

దువ్వూరి రామిరెడ్డి.

సేవ

మముఁగన్న భారతమాత మందిరమున

దివ్వెలై మన ముందామా,

పైడి

దివ్వెలై మన ముందామా.

పరమపావనితల్లి పాదపూజల వాసు

పువ్వులై మన ముందామా,

పొన్న

పువ్వులై మన ముందామా.

భారతీదేవి విపంచిక రవళించు

తంత్తులై మన ముందామా,

దివ్వె

తంత్తులై మన ముందామా.

జన్మభూమిశౌర్య సౌరభ్యములు చల్లు

గీతలై మన ముందామా,

భావ

గీతలై మన ముందామా.

కదన వీరులచేతి ఖడ్గధారలొని

మెఱుపులై మన ముందామా,

కాఱు

మెఱుపులై మన ముందామా.

దావూరి రామిరెడ్డి.

పద్మనాభము

తేనుగు వీరుల విమలకీర్తిప్రభావ
మతుల విజయప్రతాప శౌర్యప్రశస్తి
పోయెనకట! నిర్మూలమై పోయె నిచట
లంచగొండుల కుటల కల్పనము వలన
మాతృదేశ విద్రోహుల మాయనలన.

నిర్నిరీక్షప్రతాప సందీప్తి శాలి
పూసపాటి విజయరాను భూపమాళి
తొలగి చనెనట సూర్యమండలము దాటి
విపుల సామంత గణపరి వేష్టితుడయి.

వరదలై భూతముల మెడబంటిగాగ
శూరజన కంఠ నిర్గత శోశితమ్ము
పారె నీ పూతధాత్ర నిబ్బరము తొలగి
స్వర్గవాసులు రెప్పవాల్చుకయె కాంచ.

అవ్వ భారతస్వాతంత్ర్య హరణయోగ
వాసరము తొట నాంధ్రసర్వ స్వతంత్ర

మా తృపూజ

రాజ్యలక్ష్మీ పాశ్చాత్యుల ప్రాపుచేరె
నిచట; దైవయోగమునకు నెదురు కలదె!

అనితాంత కఠోర దృశ్యావలోక
నమున సహజార్ద్రమృదుల మానసము చెదర
కంటనీర్వేటి నిలువక కరగి పారు
నేటికిని సైత మీ గోస్తనీసవంతి.

భయద దాస్యవిశృంఖలా బంధితుడవు
ఓయి! జీవచ్ఛవాంధ్రుడా! ఒక్కమారు
బలుకని మ్మిట నింత కవోష్ణబాష్ప
మలినధార స్వాతంత్ర్య సంప్రాప్తి కొరకు.

పురిపండా అప్పలస్వామి.

దేశభక్తులు

చిరపరాధీన శృంఖలాంచేదమునకు
జీవితసుమాలె ధారవోసితిరి మీరు
కురియదే నేడు స్వగ్రీయ కుసుమవృష్టి
శ్రీవిరాజిల్లు మీయోధ శిరము లందు.

బాధలే భాగ్యముగ నొడిబట్టజాలు
భారతాశ్రమ తరుణ తాపసులు మీరు
ఏ నిరంకుశులేని బంధింప నిండు
నిగళముల త్రెంచుకొ నెడు సై నికులు మీరు.

స్వార్థలవమేనిలేని మీ త్యాగ గరిమ
ప్రాకిపోయెను ఖండాంతరాల చాటి
ఇది స్వరాజ్య రమానవాభ్యుదయవేళ
నభయె నినదించే విజయదుందుభుల మ్రోత.

పురిపండా అప్పలస్వామి.

ఉయ్యాలా! దంబాలా!

ఉయ్యాలా! దంబాలా! భారత నవజీవనబాలా!

పూరిత సత్యా గ్రహశీలా! పరిభవ దుఃఖిత పాచాంలా!

నీపురుడు - ఏ నెలలో - వెన్నెలల - క్రొన్నెలలో

నీపుట్టు - వెచ్చోట - మిన్నేట - మున్నేట — ఉయ్యాలా...

తొలినాటి - వేదాలు - పులివోని - చనుబాలు

మఱునాటి - కావ్యాలు - కమ్మగు - జనగూర్పు ఉ...

శ్రీరామాయణకథలు - ఊకొన్న వాక్సుఫలు

భారతగీతారతము - చందాయి యమృతము? ఉ...

బుద్ధుడు నీసంబుద్ధి - యవనులొకో నీకుద్ధి

మొగల్ మరాటుల్ చేబుతుల్ - రసపుత్రుల్ చేమంతుల్ ఉ...

పాశ్చాత్యమ్ మోహంధమ్ - ప్రాచీనమ్ ప్రియబంధమ్

ఆధ్యాత్మమ్ కళ్యాణమ్ - స్వాతంత్ర్యమ్ శతమానమ్ ఉ...

నీ మెట్టు నీలాలు - నీచుట్టు నీరాలు

జడదొట్టు తలఁబాలు - ఒడిగట్టు మగరాలు ఉ...

ముజ్జగపు దీవెనలు - ముప్పదికోటుల జనులు

జయజయవాద్యోన్నతులు - జేజేల హారతులు ఉ...

కవికొండల వేగటరావు.

23

✓ జాతీయ గీతిక

హిమగిరి శిఖరము - వింధ్యవసీంద్రము

కన్యాకుమారి పదడిండీరము

స్ఫురితము - భరితము - చలిశోల్లలితము

స్వాతంత్ర్యముచే - స్వాతంత్ర్యముచే

స్వాగతమనవోయ్, కని, పనివినవోయ్,

మనవోయ్, అనవోయ్, జయ్, జయ్, జయ్ !

జాహ్నవి, గౌతమి, కృష్ణ, పినాకిని,

కావేరి, నర్మద యమునా సింధులు

అహిన్ని శాదులు - ఒకటేగానము

కలలో - అలలో - అదేప్రయాణము

స్వాతంత్ర్యముకై - స్వాతంత్ర్యముకై

స్వాగతమనవోయ్, కని, పనివినవోయ్

మనవోయ్, అనవోయ్, జయ్, జయ్, జయ్.

గుజరాత్, వంగ, అంగ, మరాఠా,

త్రొలింగ, తమ్మిళ, కళింగమును జను

ల జరులు - అమరులు - అనామయులుగా

స్వాతంత్ర్యముహేయ్ ! స్వాతంత్ర్యముహేయ్ !

మా తృపూజ

స్వాగతమనవోయ్, కని, పనివినవోయ్,
మనవోయ్, అనవోయ్, జయ్, జయ్, జయ్ !

నారోజ్ తలకులు, లజప ద్దాసులు

దాని పథంబున, నలిగిన నొగిలిన

వెచ్చుని నెత్తురి దివిటీవెలుగునె

స్వాతంత్ర్యంబదె ! - స్వాతంత్ర్యంబదె !

స్వాగతమనవోయ్, కని, పనివినవోయ్
మనవోయ్, అనవోయ్, జయ్, జయ్, జయ్ ;

ఇంగ్లం డమెరిక, స్విడన్, స్విట్జరు,

జపాను, జర్మని, కీచు, పరాసు,

అంబ విశ్వకళ కభివాదన మిడు

స్వాతంత్ర్యమురా, స్వాతంత్ర్యమురా

స్వాగతమనవోయ్, కని, పనివినవోయ్,

మనవోయ్, అనవోయ్, జయ్, జయ్, జయ్ !

కవికొండల వేంకటరావు.

నా జన్మభూమి

౧

నా జన్మభూమేదిరా

బాపుజీ!

నాముద్దు తో తేదిరా?

నాకోకిల మేది, నాపూలమేదేది,

నారాణివీణేది, నావలపుపాతేది.

కలలోని సిరులాయెరా

బాపుజీ

కారడవిపాలైతిరా!

౨

నాయేటి లంకేదిరా

బాపుజీ!

నాయాలమం దేదిరా!

నామేని పొంగేది, నామనసు పరుగేది

నాగస్వర మేది, నాయేల పాతేది?

కాలమి పైపోయెరా

బాపుజీ

కన్నీరె యే రాయెరా!

మా తృప్తా జ

ఏనాటి కథలా యెరా ?

బాపుజీ !

ఈజీవ మెటునిల్చెరా ?

నాప్రేమ గెలిచేనా ? నాతోట పూసేనా ?

నావీణ మ్రోగేనా ? నాపాట పాడేనా ?

నాపాలిప్రభు వేడిరా ?

బాపుజీ !

నాకృష్ణు డేమాయెరా ?

తురగా వేంకటరామయ్య.

దొరపు నీ వయ్యెదపురా!

పరమశివుడే త్రిండ్రిరా ! ఈ
ప్రకృతిసూదరి తల్లిరా !
పాడియాపులు పంటపొలములు
భాగ్యములు రాజ్యములురా !

గున్నరా ఈ భరతభూమిని
తొలుకరించిన పుణ్యభూమిని
కరువులేనీ స్వర్గరాజ్యపు
దొరపు నీ వయ్యెదపురా !

కాలమే తలక్రిందుగానీ
కాలయముడే యేలుకోనీ
నీవు నీగోవులును శాశ్వత
వివులై యుండేరు గదరా !

దు...

పాడు నీలే లేదురా ! నీ
భావమే బీడాయెరా !
పరిమళించే తోట పెంచీ
పరమశివు నాడింపరా !

దు...

మా తృప్తా జ

గాలివెలుగులు జూడరా ! మే
ఘాల వర్షము నడుగరా !
సూర్యచంద్రుల గమన లీలా
శోభలను దిలకింపరా !

దు...

ఏటి లంకల మేతమేసీ
పూతగిల్లిన జోడు గిత్తల
పైడి నాగటి కర్రులో నే
వాల జీవిత ముండె నారా !

దు...

పైరులను గాచేటి సుందరి
ప్రకృతితో వెలిగేనురా ! ఆ
మేడలో నర్తించు రాణికి
కూడుగుడ్డలు దూర మగురా !

దు...

ఆలుమగలూ జోడు గూడి
ఆడుకొంటూ పాడుకొంటూ
చేవకాంతుల వెలుగు సస్య
శ్రీలలో విహరించె దిరురా !

దు...

శుభద మగు 'రాట్నంపు' శ్రుతితో
సుందరీమణి పాడుచుంటే
పొంగుతూ ఆడేటి విష్ణులే
భూము లన్నీ యేలెదరురా!

దు...

కత్తికలములు వ్రాలెరా! నీ
కష్టమే గెలిచేనురా!
ప్రకృతిపురుషుల ప్రతినిధులు మీ
ప్రభుతయే నిత్యమ్మూరా!

దున్నరా ఈ భరతభూమిని
తొలకరించిన పుణ్యభూమిని
కరువులేని స్వర్గరాజ్యపు
దొరపు నీవయ్యో దవురా!

తురగా వేంకటరామయ్య.

మా గాంధీ ✓

కొల్లాయి గట్టి తే నేమీ ?

మా గాంధీ,

కోమటై పుట్టితే నేమీ ?

వెన్న పూసా మనసు

కన్న తల్లి ప్రేమ

పండంటి మోముపై బ్రహ్మతేజస్సు ! కొ.

నాల్గు పరకల పిలక

నాట్యమాడే పిలక,

నాలూగూ వేదాల నాణ్యమెరిగిన పిలక ! కొ.

బోసి నో ద్విష్టి తే

ముత్యాల తొలకచే,

చిరునవ్వు నవ్వితే వరహాల వన్న మే ! కొ.

కొశి కుడు త్పత్రేయుష

కాలేద బ్రహ్మముషి

నేడు కోమటిబిడ్డకూడ బ్రహ్మముషాయె కొ.

కొల్లాయి గట్టి తే నేమీ ?

మా గాంధీ,

కోమటై పుట్టితే నేమీ ?

బసవరాజు వేంకటప్పరావు.

దుందుభి ధ్వనము

చాటవే ! — దుందుభి ! — చాటవే ! —

౧

చేదపువ్వుఁ బంచదారకుఁ
జేరఁదీసి గ్రహించు నార్యుల
వాదములలో భేదభావము
లేదు లేనేలేదు లేదని—

చాటవే—

౨

దారుణక్రిమిలెన్ని చూపిన
నోరు పనియెడి మూలమంత్రము
గోరు ముద్దలతోడ నేర్చిన
భారతీయులు భయము పడరని—

చాటవే—

౩

నల్లమమగులు నింపఁ గురిసెడి
బొల్లిమబ్బుల దుష్టఁగొట్టెడి
చల్లగాడ్పులు భరతభూముల
నెల్లదిక్కుల నల్లకొనె నని—

చాటవే—

౪

ప్రేమసింధు తరంగములలో
సామగానము వెడలె భారత

మా తృతీయ

భూమిలోఁ గలవార లందఱు
సోమయాజుల వారలై రని—
గీ

చాటవే—

నిప్పుఁగొండలనుండి పన్నీ
దుప్పతిల్లఁగఁ జేయు మంత్రము
తప్పకుండఁగ నెల్ల హైందవు
లొప్పుఁజెప్పుఁగ రాక్షరండని—

చాటవే—

౬

చల్లచల్లఁగ జాతీ దుర్మతి
తెల్లమొగమై పోవుచుండెను
మెల్లమెల్లఁగ మేలుకొండో
నెల్లవాఁన దంచు నెల్లక్ష—

చాటవే—

వేంకట సార్వభౌమరక్షకుఁ.

ప్రథమ సాదానుక్రమణిక.

ఉ య్యాలా ! దంబాలా ! భారతనవ జీవనబాలా	...	౨౯
✓ ఏ దేశమేగినా ఎందుకాలిడిన	...	౫
కొల్లాయి గట్టి తేనేమి	...	౩౭
చాటవే దుందుభి చాటవే	...	౩౮
చిరపరాధీన శృంఖలా చేచ్చి దమునకు	...	౨౮
తల్లి నీయుత్సవముఁగాంచఁ దరలినార	...	౨౪
తెనుఁగువీరుల విమలకీర్తిప్రభావ	...	౨౬
దగ్ధాంధ్రరాజ్య నిత్య విధూత ధూమమ్ము	...	౧౭
దేవమాతృకలు వర్ధిత హిమకేదార	...	౧౪
నాజన్మభూమేదిరా	...	౩౨
పరమశివుడే తండ్రిరా	...	౩౪
మముఁగన్న భారతమాత మందిరమున	...	౨౫
మాతృపూజా ధ్యానతత్పర	...	౬
విడువడుటోర్వజాలని నవీనమనఃప్రణయమ్ము లట్లు	...	౧౦
శ్రీలింపొందగ యావదాంధ్రజనమాతృష్మాత లీ నూత్న తే	...	౭
✓ హిమగిరిశిఖరము వింధ్య వనీంద్రము	...	౩౦

మనసు ఫౌండేషన్ పుస్తకాల పరిశీలనావట్టిక

పుస్తకం పంఖ్య	TPLA116B180
పుస్తకం పేరు	మాతృపూజ
తారీఖు	26/10/24
ముందు అట్ట	NO
వెనుక అట్ట	NO
మొత్తం పేజీలు	41
పెద్ద సైజు పేజీలు	NO
ఖాళీ పేజీలు	NO
లేఖ పేజీలు	NO
తయారు చేసినది	Nandani
పేజీలు విడదీసినది	Tharun
ప్యాన్ చేసినది	Home
పరీక్ష చేసినది	DAVEED
పేజీలు పరిచూసినది	
ఫ్రైండింగు చేసినది	
ప్యాకింగు చేసినది	
పరిస్థితి	Good.